

der at fremme omstilling af i dag rentable traditionelle driftsformer til mere miljøvenlige, herunder ekstensive, produktioner. For andre områder gælder, at en naturmæssigt ønskelig ekstensiv driftsform allerede er opført, da den ikke længere er rentabel.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at landmænd med hensyn til driften af sådanne arealer tilskyndes til at opretholde eller overgå til nye, miljøvenlige produktionsformer eller ekstensive eller mindre intensive driftsformer, typisk græsning eller slæt. Sådanne miljøvenlige produktioner eller driftsformer vil bl.a. indebære mindre eller ingen gødsning, mindre brug af bekæmpelsesmidler samt mindre eller ingen brug af dyrknings-tekniske foranstaltninger, f.eks. dræning, vanding og regulering af vandløb. Endvidere vil mere miljøvenlige driftsformer ofte kunne betyde, at en del af landbrugsbedriften ikke udnyttes jordbrugsmæssigt, hvorved relativt små arealer henligger som egentlige naturarealer (småbiotoper m.v.).

Overgang fra intensivt til ekstensivt landbrug i form af græsmarksproduktion og vedligeholdelse af en række naturtyper kræver græsningsdyr eller slåning. Kødkvæg og får må anses for de mest egnede til græsning. Der er for tiden ikke grund til at forvente, at hjorteavl i almindelighed skulle blive konkurrencedygtig som alternativ til kødkvæg eller får.

Kødkvægsbestanden har været faldende gennem en længere årrække, men viste en beskedent stigning i 1986.

Afgræsning med henblik på kødproduktion forudsætter ikke nødvendigvis, at der anvendes moderdyr med det primære formål at producere afkom til slagting. Tyrekalve fra malkekvægsholdet blev tidligere anvendt i betydelig udstrækning som stude til afgræsning af marginalarealer. Denne produktion er dog stort set ophørt i dag, hvor de fleste tyrekalve opfedes på stald – primært med kraftfoder. Der eksisterer således en betydelig reserve af potentielle græsningsdyr i malkekvægsholdet, som det formentlig ville være fordelagtigt at udnytte i forbindelse med græsmarksproduktion og plejeforanstaltninger. Det vil bl.a. kunne opnås gennem en målrettet tilskudsordning.

Kvier fra malkekvægsholdet betragtes ikke som relevante alternative græsningsdyr i denne forbindelse, idet hovedparten af kvieop-

drættet i forvejen udnytter marginale landbrugsarealer.

Der har gennem de sidste 4–5 år været en betydelig stigning i interessen for fåreavl. Antallet af moderfår er således næsten fordoblet siden 1982.

Det må løbende overvejes, hvordan man i sammenhæng med den igangværende omstillingsproces i jordbrugserhvervene og med ændringerne i EFs landbrugspolitik kan tilskynde til nye, miljøvenlige produktioner, ekstensivt landbrug og ekstensiveringsbestræbelser i jordbruget.

På kort sigt vil sådanne støtteordninger bl.a. kunne gennemføres som led i opfølgningen af EFs Grøn bog gennem udmøntningen af »De sociostrukturelle forslag«. Forslagene tilsigter overordnet at medvirke til genoprettelsen af balancen mellem udbud og efterspørgsel, at opretholde levedygtige brug og at understrege landmandens rolle som naturforvalter. Forslagene behandles for tiden i EF og vil blive søgt færdigbehandlet i foråret 1987. Danmark vil i EF arbejde for, at ordningerne bl.a. indeholder elementer til fremme af denne strategi.

Det forventes, at ordningerne bl.a. indebærer, at der generelt kan gives støtte til omstilling til afgrøder, hvoraf der ikke er overproduktion, herunder nye produktioner, samt støtte til ekstensivering inden for sektorer med overskudsproduktion. Målet er en produktionsnedsættelse på mindst 20 pct. på det støttede areal.

I samme forbindelse forventes det at der tilvejebringes delvis EF-finansiering af støtteordninger, der tager sigte på natur- og miljøvenlig landbrugsdrift i områder, der udpeges som særligt miljøfølsomme, jf. artikel 19 i EF-forordning nr. 797/85 af 12. marts 1985.

Denne ordning kan målrettet anvendes til realiseringen af denne strategi. Ordningen i henhold til artikel 19 er netop trådt i kraft i England.

I sammenhæng hermed findes det formålstjenligt, at der i Danmark udpeges *miljøfølsomme områder*. I disse områder, der vil være beliggende inden for de miljømæssige interesseområder, skal der kunne gives særlig støtte til introduktion eller opretholdelse af miljø- og naturvenligt landbrug.

Områderne vil især være af økologisk, miljømæssig og landskabelig betydning. Områderne udpeges efter en række kriterier, idet